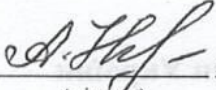
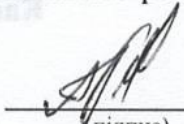

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК11. ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО
(обов'язковий)

Спеціальність	ІЗ Туризм та рекреація
Освітня програма	Туризм
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

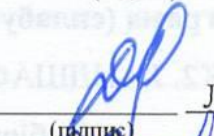
Розробник: А. В. Новікова, к.с.-г.н., доцент
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

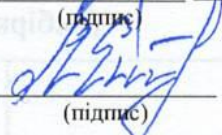
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри туризму	протокол №16 від 10.06.2026 року. Завідувач кафедри <u></u> <u>О. В. Коваленко</u> (підпис) (прізвище, ініціали)
--	--

Погоджено:

Гарант освітньої програми Олександр КОВАЛЕНКО
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується ОП Наталія БОЛГОВА
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму надана: Лідія ДЯЧЕНКО (додається)
(підпис) (ПІБ)

 Лариса ЄПИК (додається)
(підпис) (ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації (Марія Баранік)
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 29.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Туристичне країнознавство			
2.	Факультет/кафедра	Харчових технологій / Туризму			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП Туризм Спеціальність ІЗ Туризм та рекреація			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	-			
6.	Рівень НРК	6			
7.	Семестр та тривалість вивчення	І семестр, 15 тижнів (заочна форма навчання) ІІ семестр, 15 тижнів (денна форма навчання)			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна / заочна форма навчання			Самостійна робота денна / заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	Лабораторні	
	І семестр (з.ф.н.) ІІ семестр (д.ф.н.)	30/6	30/8	-	90/136
10.	Мова навчання	українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Новікова Анна Віталіївна, к.с.-г.н., старший викладач кафедри туризму, кабінет 211е			
12.	Контактна інформація	Ел. адреса: anovikova1208@gmail.com			
13.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна представлена системою знань, відокремлених від класичного країнознавства з метою надання спеціалізованої інформації майбутньому спеціалісту в галузі туризму. Навчальна дисципліна вивчає особливості туристичного потенціалу окремих регіонів і країн світу, що посідають провідне місце в туристичній галузі. Знання курсу є необхідною умовою для здобуття подальших професійних знань та підвищення загальної і професійної культури.			
14.	Мета освітнього компонента	Отримання майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань у сфері теорії і методології географічних досліджень та туристичного країнознавства, формування фахового світогляду щодо територіальної організації та умов розвитку спеціалізованих видів туризму в регіонах та країнах світу.			
15.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Передумови відсутні			
16.	Політика академічної доброчесності	При виконанні практичних робіт, написанні модульних, атестаційних та екзаменаційних робіт здобувач обов'язково має дотримуватись правил академічної доброчесності. При виявленні фактів списування або академічної не доброчесності робота виконана здобувачем не зараховується.			
17.	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4214			
18.	Ключові слова	Туризм, рекреація, країнознавство, політичний устрій, туристичні особливості, традиції, культура, релігії, види туризму, організація туризму.			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)			Як оцінюється РНД
	ПРН ₂	ПРН ₄	ПРН ₅	
ДРН 1. Оперувати базовим понятійно-термінологічним апаратом теорії туризму та суміжних наук при моделюванні структури і взаємодії суб'єктів ринку туристичних послуг.	x			Усний захист практичних робіт. Тестування в системі Moodle. Виконання та захист індивідуального завдання.
ДРН 2. Проводити комплексний інвентаризаційний та бально-індексний аналіз природно-рекреаційного, історико-культурного та соціально-економічного потенціалу досліджуваної території.	x		x	
ДРН 3. Проектувати просторову організацію рекреаційно-туристичних дестинацій із застосуванням методів функціонального зонування та формування оптимізованих логістичних маршрутів.		x	x	
ДРН 4. Обґрунтовувати гранично допустимі рекреаційні навантаження (екологічну місткість) на ландшафти та об'єкти інфраструктури з метою забезпечення сталого розвитку дестинації.	x	x	x	

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. <i>Денна / Заочна форма навчання</i>			Реком. літ-ра	
	Аудиторна робота		Самост. робота		
	Лк	П.з / сем.			Лаб з.
Тема 1. Туристичне країнознавство як наука і навчальна дисципліна. 1. Об’єкт і предмет туристичного країнознавства як науки. 2. Наукові принципи країнознавства. 3. Країнознавство в системі суміжних наук. 4. Методи дослідження. Основні концепції та гіпотези. 5. Політична карта світу. Території і кордони.	4/1	4/1		12/19	1, 2, 3, 4, 16
Тема 2. Типологія країн світу. 1. Класифікація країн за площею, кількістю населення, формою правління, формою державного устрою, ідеологією та ін. 2. Класифікація країн за соціально-економічним розвитком. 3. Міжнародні організації і союзи.	4/1	4/1		13/19	7, 8, 9, 21
Тема 3. Туристично-краєзнавча характеристика країн Європи. 1. Економіко-географічна характеристика Європи. ЄС. 2. Загальна характеристика географічного положення, природних умов і ресурсів країн Європи: Іспанія, Італія, Монако, Ірландія, Ісландія, Австрія, Нідерланди, Швейцарія, Болгарія, Грузія.	4/1	4/1		13/19	5, 10, 9, 11, 12, 13, 14, 15

Тема 4. Ресурси Азіатсько-Тихоокеанського регіону. 1. Особливості природних умов і ресурсів. 2. Соціально-економічні передумови розвитку в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. 3. Характеристика розвитку туристичної індустрії в країнах Південної, Північно-Східної та Південно-Східної Азії. 4. Туристично-краєзнавча характеристика країн: Бангладеш, Непал, Шрі-Ланка, Китай, Тайвань, Японія, Камбоджа. 5. Туристично-рекреаційний потенціал Австралії, Нової Зеландії та островів Океанії.	4/1	4/1		13/19	5, 11, 12
Тема 5. Ресурси Африканського туристичного регіону. 1. Особливості природних умов і ресурсів країн Африки. 2. Чинники розвитку туризму в регіоні. 3. Туристично-рекреаційний потенціал країн Африки: Марокко, Судан, Туніс, Кенія, Сейшельські острови, Танзанія.	4/1	4/1		13/20	7, 8, 10
Тема 6. Туристично-рекреаційні ресурси Американського туристичного регіону. Північна Америка. 1. Особливості природних умов і ресурсів. 2. Соціально-економічні передумови розвитку туризму на Американському континенті. 3. Характеристика розвитку туристичної індустрії в країнах північної Америки: США, Канада, Мексика.	6	6/1		13/20	1, 3, 4, 20
Тема 7. Туристично-рекреаційний потенціал країн Карибського басейну. Центральної та Південної Америки. 1. Природні умови і ресурси країн Латинської Америки. 2. Чинники розвитку туризму в регіоні. 3. Сучасний стан розвитку рівня туристичної індустрії країн Карибського басейну, Центральної та Південної Америки.	4/1	4/2		13/20	4, 17, 19, 21
Всього за семестр	30/6	30/8		90/136	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кільк. годин денна/ заочна	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кільк. годин денна/ заочна
ДРН 1. Оперувати базовим понятійно-термінологічним апаратом теорії туризму та суміжних наук при моделюванні структури і взаємодії суб'єктів ринку туристичних послуг.	Проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем. Проведення практичних робіт (виконання завдань відповідно до кожної теми) із модеруванням дискусій за результатами відповідей. Проведення консультацій, а саме відповіді на запитання, обмін думками, дискусія з висновками викладача.	60/ 14	Опрацювання незнайомих (нових) термінів. Опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами. Виконання індивідуального завдання (з обраної тематики). Аналіз проведеної роботи та підготовка до захисту практичних робіт, а також індивідуального завдання.	90/136
ДРН 2. Проводити комплексний інвентаризаційний та бально-індексний аналіз природно-рекреаційного, історико-культурного та соціально-економічного потенціалу досліджуваної території.				
ДРН 3. Проектувати просторову організацію рекреаційно-туристичних дестинацій із застосуванням методів функціонального зонування та формування оптимізованих логістичних маршрутів.				
ДРН 4. Обґрунтовувати гранично допустимі рекреаційні навантаження (екологічну місткість) на ландшафти та об'єкти інфраструктури з метою забезпечення сталого розвитку дестинації.				

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль I			
1.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	40 балів / 40%	На практичних заняттях
2.	Проміжне тестування (модульний контроль I)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
Модуль II			
3.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	30 балів / 30%	На практичних заняттях
4.	Проміжне тестування (модульний контроль II)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
5.	Написання та захист індивідуального завдання (з обраної тематики)	10 балів / 10%	Протягом 11-13 тижнів

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-10 балів
Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками та незахищена	Робота виконана з незначними помилками, здобувач не достатньо орієнтується в матеріалі	Робота виконана вірно, здобувач добре орієнтується в матеріалі
Проміжне тестування (тест множинного вибору)	Кожен тест включає 10 питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал			
Написання та захист індивідуального завдання (з обраної тематики)	0 балів	1-3 балів	4-6 балів	7-10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконана, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконані всі вимоги до завдання	Виконані всі вимоги до завдання, продемонстровано власне рішення, підхід

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення всіх тем, під час практичних занять	Відповідно до графіку навчального процесу
2	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення тестування	
3	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення індивідуального завдання	Протягом 1 тижня після виконання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
42-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-41	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Безуглий В. В., Козинець С. В. Регіональна географія та туристичне країнознавство : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2023. 312 с.
2. Дехтяр Н. А. Світовий ринок туристичних послуг і пріоритети розвитку туризму в Україні : монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2024. 470 с.
3. Кифяк В. Ф. Географічні аспекти міжнародного туризму та країнознавство : навчальний посібник. Чернівці : Книги-XXI, 2022. 296 с.
4. Коваленко О. В., Новікова А. В. Туристські ресурси та технології їх використання. Навчальний посібник для студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація», денної і заочної форми навчання освітнього ступеня «бакалавр». Суми. 2023. 189 с.
5. Любіцева О. О., Третьяков О. В. Туристичне країнознавство : навчальний посібник. Київ : Альтера, 2022. 344 с.
6. Мазаракі А. А., Ващенко Н. П. Світовий ринок товарів і послуг. Київ : КНУТД, 2023. 241 с.
7. Міжнародна торгівля: туристичний обмін та країнознавчі характеристики : навчальний посібник / ред. Румянцев А. П., Башинська Г. І., Корнілова І. М. Київ : Центр навчальної літератури, 2025. 376 с.
8. Рибка А. Л. Туристичні дестинації світу : стратегія розвитку. Львів : Ліра-К, 2023. 220 с.
9. Романів С. В., Кузик С. П. Туристичне регіоназнавство: країни Європи : навч. посібник. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 182 с.
10. Щука Г. П. Міжнародний туризм та країнознавство : у питаннях та відповідях : навчальний посібник. Берегове : ЗУІ, 2023. 99 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

11. Новікова А. В. Науково-методичне забезпечення навчального процесу: Туристичне країнознавство. Методичні рекомендації для проведення практичних занять та організації самостійної роботи для студентів 2 курсу спеціальності 242 «Туризм», денної і заочної форми навчання освітнього ступеня «бакалавр» / А.В. Новікова. Суми. 2022. 32 с.
12. Новікова А. В. Науково-методичне забезпечення навчального процесу: Туристичне країнознавство. Курс лекцій для студентів спеціальності 242 «Туризм і

рекреація», денної і заочної форми навчання освітнього ступеня «Бакалавр» / А. В. Новікова. Суми. 2025. 77 с.

6.1.3. Інші джерела (наукові статті, матеріали конференцій, монографії)

13. Новікова А. В. Роль видатних постатей минулого у розвитку культурного туризму на Лебединщині. Сучасне суспільство: глобальні трансформації: кол. монограф. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2024, С. 226-228. <https://www.newroute.org.ua/wp-content/uploads/2024/05/mon-27.04.2024.pdf>

14. Новікова А.В. Теоретичні та методичні аспекти вивчення країнознавства здобувачами освіти при підготовці фахівців галузі туризму. Наукові записки БДПУ (<https://journals.bdpu.in.ua/index.php/ped>). Серія: Педагогічні науки. Вип. 1. 2025. С.85-92. DOI 10.32782/2412-9208-2025-1

15. Новікова А.В. Роль мистецтва та мистецького країнознавства при підготовці фахівців галузі туризму. Мистецька освіта та розвиток творчої особистості. № 1, 2025.

6.2. Додаткові джерела

16. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>

17. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>).

18. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

19. Всесвітня туристична організація (UN Tourism) : офіційний вебсайт. URL: <https://www.unwto.org>

20. Державне агентство розвитку туризму України (ДАРТ) : офіційний вебпортал. URL: <https://www.tourism.gov.ua>

21. Інформаційно-країнознавчий портал Світової туристичної інфраструктури та готельних мереж. URL: <https://www.hotels.net>